

Матеріали

міжнародної науково-практичної
конференції “Туристичний бізнес
та гостинність: влада, бізнес,
наука та освіта в єдиному векторі
розвитку”

**Міжнародні партнери з Молдови, Румунії, Болгарії,
Польщі**

25 вересня 2025

Робочі мови:
українська, англійська

Одеський національний технологічний університет
Академія економічних наук Молдови (AESM), (Республіка Молдова)
Бухарестський університет «Artifex», (Румунія)
Варненський університет менеджменту (VUM), (Республіка Болгарія)
Вище училище з агробізнесу і розвитку регіонів, (Республіка Болгарія)
Комратський державний університет (Республіка Молдова)
Познанський економічний університет, (Республіка Польща)
Сілезька Академія, (Польща)
Торгово-кооперативний університет Молдови (TCUM), (Республіка Молдова)
Навчально-науковий інститут готельно-ресторанного і туристичного бізнесу та
єнології ім. О.О. Преображенського
Кафедра туристичного бізнесу та рекреації

**ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС ТА ГОСТИННІСТЬ:
ВЛАДА, БІЗНЕС, НАУКА ТА ОСВІТА В ЄДИНОМУ ВЕКТОРІ
РОЗВИТКУ**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

24-25 вересня 2025 року

Одеса – 2025

УДК 338.48:640.4

Туристичний бізнес та гостинність: влада, бізнес, наука та освіта в єдиному векторі розвитку: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (24 - 25 вересня 2025 року). - Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2025. - 159 с.

Науковий редактор Добрянська Н.А. – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету

Редакційна колегія: Крупіца І.В. – д.е.н., професор; Лебедєва В.В. – д.е.н., професор; Ліганенко М.Г. – к.т.н., доцент; Саркісян Г.О. – д.е.н., професор; Саленко Л.Р. – асистент; Трішин Ф.А. – к.т.н., доцент; Шекера С.С. – к.е.н., доцент; Шепелева О.В. – PhD, доцент.

У збірнику представлено роботи науковців, молодих вчених, аспірантів, здобувачів, у яких висловлено результати теоретико-аналітичних досліджень та практичні пропозиції з питань розвитку туристичного бізнесу та рекреації.

Тези надано в авторській редакції. За виклад, зміст, достовірність та якість наданих матеріалів відповідають автори.

Призначений для фахівців, науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти.

ПРЕЗИДІЯ

Іванченкова Л.В. – Ректор Одеського національного технологічного університету, д.е.н., професор

Єгоров Б.В. – Президент ОНТУ, Радник ректора, академік НААН України, д.т.н., професор

Трішин Ф.А. - Проректор з науково- педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент

Ольшевська О.В. – Проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків ОНТУ, к.т.н., доцент

Солоницька І.В. – В.о. директора Навчально-наукового інституту готельно-ресторанного і туристичного бізнесу та енології ім. О.О. Преображенського, к.т.н., доцент

ОРГКОМІТЕТ

Добрянська Н.А. – голова оргкомітету, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету, (Україна).

Саркісян Г.О. – заступник голови оргкомітету, доктор економічних наук, професор, заступник директора Навчально-наукового інституту готельно-ресторанного і туристичного бізнесу та енології ім. О.О. Преображенського Одеського національного технологічного університету, (Україна);

Саленко Л.Р. – секретар оргкомітету, асистент кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету, (Україна).

ЧЛЕНИ ОРГКОМІТЕТУ

Безугла Л.С. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та економіки підприємства Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», (Україна);

Вітковський Ю.П. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Сілезької Академії, (Катовіце, Польща);

Горіна Г.О. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри технологій в ресторанному господарстві, готельно-ресторанної справи та туризму Криворізького національного університету, (Україна);

Журба І.Є. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Хмельницького національного університету, (Україна);

Завацька Т.П. – кандидат економічних наук, доцент, зав. кафедри економіки та бізнес-адміністрування Торгово-кооперативного університету Молдови (TCUM), (Республіка Молдова);

Камушков О.С. - доктор економічних наук, професор кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету, (Україна);

Колеснікова Т.В. – кандидат економічних наук, доцент, провідний науковий співробітник, керівник відділу «Соціальні дослідження та рівень життя» Національного інституту економічних досліджень, Академія економічних наук Молдови (AESM), (Республіка Молдова);

Крупіца І.В. – доктор економічних наук, професор кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету, (Україна);

Крупа О.М. – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри туризму Львівського національного університету природокористування, (Україна);

Лебедєва В.В. – доктор економічних наук, професор кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету, (Україна);

Ліганенко М.Г. – кандидат технічних наук, доцент кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету, (Україна);

Меліх О.О. - доктор економічних наук, професор кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету, (Україна);

Мостова А.Д. - д.е.н., доцент Варненського університету менеджменту, (Республіка Болгарія);

Охріменко А.Г. – доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту готельно-ресторанного бізнесу Державного торговельно - економічного університету, (Україна);

Пилипенко К.А. - д.е.н., професор кафедри економіки, готельно – ресторанного та туристичного бізнесу Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, Україна

Ткаченко Д.П. – кандидат технічних наук, доцент кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету, (Україна);

Чобану Г.Г. – доктор економічних наук, старший науковий співробітник Національного інституту наукових досліджень у галузі праці та соціального захисту (INCSMPS) та Бухарестського університету «Artifex» (Румунія);

Шекера С.С. – кандидат економічних наук, доцент кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету, (Україна);

Шепелева О.В. – PhD, доцент кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету, (Україна);

Якименко – Терещенко Н.В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», (Україна).

Ярьоменко С.Г. - кандидат географічних наук, доцент кафедри туристичного бізнесу та рекреації Одеського національного технологічного університету, (Україна); докторант Познанського економічного університету, (Польща).

Шановні учасники конференції!

Щиро вітаю вас на Міжнародній науково-практичній конференції «Туристичний бізнес та гостинність: влада, бізнес, наука та освіта в єдиному векторі розвитку»!

Ця подія об'єднала активну молодь, викладачів і науковців, які не лише цікавляться розвитком туризму й рекреації, а й прагнуть долучитися до їх удосконалення. Сучасні реалії вимагають нових рішень, креативних ідей і міждисциплінарного підходу, а саме ваша енергія та ініціативність стають рушійною силою цих змін.

Приємно відзначити, що серед учасників є представники різних закладів освіти та регіонів, що створює простір для обміну досвідом, налагодження партнерств і зародження нових колаборацій.

Тематика конференції охоплює як теоретичні питання, так і практичні виклики, які сьогодні постають перед туристичною сферою. Ми разом аналізуємо тенденції, шукаємо шляхи їх вирішення та визначаємо орієнтири розвитку на майбутнє.

Від імені кафедри туристичного бізнесу та рекреації щиро дякую кожному за активну позицію, змістовні доповіді, прагнення до навчання й готовність ділитися власним досвідом. Ви уособлюєте майбутнє галузі, і ваш внесок уже сьогодні має вагоме значення.

Бажаю професійного зростання, нових ідей та натхнення для наукових здобутків. Хай ця конференція стане важливою віхою у вашому розвитку й подарує приємні враження!

Зав. кафедри туристичного бізнесу та рекреації
ННІ ГРіТБтаЕ ім. О.О. Преображенського
Одеського національного
технологічного університету

Наталя ДОБРЯНСЬКА

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕРИТОРІЙ

Бєлобородова М.В., Бессонова А.В. Використання об'єктів промислової спадщини дніпропетровщини для розвитку туристичного потенціалу регіону.....	12
Безугла Л.С., Макуріна О.А. Формування основних принципів інклюзії у рекреаційній діяльності.....	14
Добрянська Н.А., Ставратій В.О. Туристично-рекреаційний потенціал Норвегії.....	16
Добрянська Н.А., Топчу В.Ф. Туристично-рекреаційний потенціал та можливості республіки Молдови.....	18
Дикий П.Д. Туристично-рекреаційний потенціал Одеси крізь призму кавової культури.....	20
Саленко Л.Р. Перспективи використання екологічного потенціалу Карпат для розвитку зеленого туризму.....	22
Саркісян Г.О., Купченко А.А. Розвиток туристичного бізнесу та шляхи розширення асортменту еко-туристичних продуктів та послуг.....	24
Саркісян Г.О., Іванов І.Б. Економічний розвиток винних дестинацій Італії на прикладі Риму.....	26
Tkachenko D., Grebeinikova N., Chepil A. Innovative approaches to organizing enogastronomic festivals in Odesa for international tourists.....	28
Ткаченко Д.П., Оппенгейм І.В. Туристично-рекреаційний потенціал Волинської області.....	30
Шепелева О.В., Саркісян Г.О., Султан О.С. Дослідження перспективних еногастрономічних туристичних об'єктів та локацій для просування Бессарабського краю в Одеській області.....	33
Щука Г.П. До питання про перепідготовку демобілізованих військовослужбовців, їхніх родин та ВПО за туристичними спеціальностями (з досвіду споживача).....	35
Ciobanu M. Călărași: a heritage-led model of rural tourism development in the republic of Moldova.....	37
Colesnicova T., Ciobanu M. Vouchers for pensioners in eu countries: a social model of tourism access to resorts.....	39

СЕКЦІЯ 2

ІННОВАЦІЇ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЯ У СФЕРІ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ

Ахмедова О.О. Стратегічна роль інформаційних технологій у сфері гостинності.....	42
Березівська О.Й. Сrm-системи як інструмент підвищення ефективності продажів у туризмі.....	44
Бовш Л.А., Коробер І.О. Цифровізація ресторанного бізнесу у контексті економічної, соціальної та екологічної ефективності.....	46
Брайко М.Г., Мірошніченко М.Г. Контент-маркетинг для просування садиби «Козацька родина».....	48
Ганжа К.І., Романчук Л.Д. Інструменти емоційного маркетингу у ресторанному бізнесі.....	50
Даниленко В.В. Розвиток інклюзивного туризму через цифрову доступність онлайн-сервісів.....	53
Камушков О.С., Назаров Г.М. Інновації та цифровізація у сфері туризму та гостинності.....	55
Kolodiazhna V.O. Innovative models of interaction between organic production and digital tourism in the sustainable development paradigm.....	56
Крупа М.О. Інноваційні підходи у готельно-ресторанному сервісі як чинник підвищення конкурентоспроможності туристичних об'єктів.....	58
Крупіца І.В., Данукалова О.С. Інновації та цифровізація у сфері туризму та гостинності.....	60
Крупіца І.В., Ковальчук О.І. Туризм як складова рекреації.....	62
Марченко О.А., Сальнікова М.В. Інноваційні моделі управління конкурентоспроможністю туристичного підприємства.....	64
Мерчанський В.В. Роль цифрових технологій у формуванні конкурентних переваг в індустрії туризму та гостинності.....	66
Ремігайло І.Ю. Revenue management, як цифровізація у сфері гостинності.....	68
Романюк І.А., Грідіна К.Р. Інноваційні підходи до аналізу поведінки туристів у соціальних мережах.....	70
Саленко Л.Р., Смирнов М.О. Туристично-рекреаційний потенціал сільських територій та перспективи агротуризм.....	72
Свид Б. Проблеми ресурсного забезпечення цифрової трансформації туристичних дестинацій.....	74
Стадник М.Є. Цифровізація готельно-ресторанної сфери.....	76
Трішин Ф.А. Нові формати рекреаційних подорожей: поєднання відпочинку та відновлення психоемоційного стану.....	78
Тютюнник С.В., Ландар Д.Ю., Яценко Д.С. Використання цифрових інноваційних технологій у сфері туризму та гостинності.....	80
Шекера С.С., Ніколаєва І.В. Смарт-освітлення та екологічні технології як складові модернізації міських парків.....	83

СЕКЦІЯ 3

ПРОСУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ НАПРЯМІВ ТА ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ У МІЖНАРОДНОМУ МАСШТАБІ

Бабко Н.М., Гришко Б. Інноваційні маркетингові підходи до просування готельних послуг на глобальному ринку гостинності.....	86
Gorina G.O., Kozhukhova T.V. Overview of the global sustainable tourism council standards and suggested indicators for hotels.....	88
Дидів І. Б. Міжнародний досвід організації гастрономічного туризму у Туреччині та Італії.....	90
Добрянська Н.А., Федоріва М.С. Формування та впровадження молодіжного туристичного продукту в Хорватії.....	92
Лебедєва В.В., Беркатюк В.А. Таласотерапія як сучасний тренд лікувально-оздоровчого туризму: міжнародний досвід і перспективи для України.....	94
Лебедєва В.В., Ганагін А.В. Світовий досвід у сфері медичного туризму та можливості його впровадження в Україні.....	96
Шикіна О.В. Портфель брендів міжнародної готельної мережі Hilton у 2025 році.....	98

СЕКЦІЯ 4

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ

Добрянська Н.А., Санкевич К.О. Туризм як каталізатор економічного зростання міст.....	100
Добрянська Н.А., Захожа Н.В. Роль туризму у формуванні стратегії економічного відновлення та підвищення конкурентоспроможності підприємств.....	101
Gagauz A. Trends in the development of the hotel and restaurant business in moldova in the context of global economic challenges.....	104
Згадова Н.С. Синергія технологій та мотивації: шлях до успіху туристичних підприємств на конкурентному ринку.....	106
Курченко Д.С. Перспективні стратегії сталого розвитку туризму в Україні в контексті сучасних практик публічного управління.....	108
Лебедєва В.В., Саркісян К.Ю. Організація та розширення винних туристичних продуктів в Україні з урахуванням досвіду Молдови.....	110
Павленко Г.М., Ніколаєва І.В. Інноваційні технології та мотивація персоналу: стратегії підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств.....	112
Панченко О.Д. Бухгалтерський облік як інструмент управління сталим розвитком у сфері туризму.....	114
Пилипенко К.А., Рунчева Н.В., Горяча О.Л. Вплив туризму на регіональну	

економіку: мультиплікаційний ефект.....	116
Ярьоменко С.Г. Чинники регіональної політики, що впливають на розвиток сільських туристичних дестинацій.....	118

СЕКЦІЯ 5

ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ ПІСЛЯ ГЛОБАЛЬНИХ КРИЗ

Бугіль С.Я. Сучасні тенденції та перспективи розвитку страхування туристів в Україні.....	121
Добрянська Н.А., Ліганенко М.Г. Recovery trends and statistical metrics in international tourism: a 2025 overview.....	123
Добрянська Н.А., Малакчі І.І. Сучасний стан та перспективи розвитку туризму в південному регіоні України в повоєнний час.....	123
Добрянська Н.А., Трофімова Д. Європейський досвід відновлення туризму у повоєнний період: перспективи впровадження в Україні.....	128
Козляковський Д.О., Охріменко А.Г. Корпоративне управління у відновленні готельно-ресторанного бізнесу в Україні та Європі після кризових викликів.....	130
Омельченко Г.Ю., Харчевнікова Л.С., Сорокіна С.В. Трансформація ринку гостинності України під впливом воєнних викликів: адаптаційні стратегії готельного бізнесу.....	132
Саленко Л.Р. Стратегії відновлення туристичного бізнесу після глобальних криз: інновації, адаптація та стійкість.....	134
Трішин Ф.А., Крамар С.А. Сучасний стан внутрішнього туризму в Україні: від традиційних маршрутів до інноваційних форматів подорожей.....	136
Шекера С.С., Шепелева О.В. Психологічна безпека та комфорт туристів як ключові чинники відновлення довіри до туристичної індустрії.....	138

СЕКЦІЯ 6

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ

Бабко Н. Synergy of cultural heritage and corporate sustainable development practices in the hospitality industry.....	141
Бовш Л.А., Савшак С.Я. Гастрономічна культура як основа сталого розвитку локальних громад.....	143
Калина Т.Є., Арзуманян Т.Ю. Туризм на землях природно-заповідного фонду як інструмент регіонального розвитку та збереження природної спадщини.....	145
Liganenko M., Mostova A. Innovative digital solutions in tourism: from AI to VR.....	147

Омельченко Г.Ю Стратегії збереження й популяризації культурної спадщини.....	149
Пацюк В. С., Дубачинська О. В. Теоретичні засади літературного туризму.....	151
Саленко Л.Р. Рекреаційна інфраструктура як чинник збереження культурної спадщини та підвищення привабливості туристичних destinations.....	154
Саленко Л.Р., Соловйова М.І. Культурна спадщина як ресурс сталого розвитку.....	156
Ткаченко Д.П., Апілат Є.А. Гастрономічні тури як інструмент популяризації нематеріальної культурної спадщини Туреччини.....	158

УДК 379.85

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЛІТЕРАТУРНОГО ТУРИЗМУ

**Пацюк В. С., к. геогр. н., доцент, Дубачинська О. В., здобувачка першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти
Криворізький державний педагогічний університет, м. Кривий Ріг, Україна**

Літературний туризм є різновидом культурно-пізнавального туризму, спрямованого на задоволення пізнавальних потреб людини через знайомство з літературною спадщиною. Його сутність полягає у відвідуванні місць, пов'язаних із життям та творчістю письменників, а також у подорожах за літературними сюжетами чи образами. Це поняття є міждисциплінарним, адже охоплює культурологію, літературознавство, історію та туризмознавство.

Літературний туризм відіграє важливу роль у соціально-економічному та культурному житті регіону, насамперед вона відзначається у збереженні історико-культурної спадщини, підтримки пам'яток старовини, музеїв, театрів, реставрації архітектурних ансамблів, а також у створенні нових робочих місць, рівномірному розподілу туристичних потоків по території, формуванні привабливого іміджу, надходження коштів до місцевого бюджету [1].

Літературний туризм має тісні зв'язки з іншими різновидами туризму. Розглянемо їх детальніше.

Літературний і освітній туризм – націлені на отримання нових знань та розширення світогляду. Освітній туризм включає навчальні поїздки, лекції, курси та семінари. Його елементами часто виступають бібліотеки, музеї письменників, літературні кафе та університетські центри, де вивчається літературознавство. Обидва види надають можливості для розвитку культурної грамотності, заохочують до читання, аналізу та осмислення.

Літературний та екологічний різновиди подорожей мають зв'язок через спільну мету – пізнання навколишнього світу та формування усвідомленого ставлення. Подорожі до місць, які відіграли ключову роль у творчості письменників-натуралістів чи екологічно орієнтованих творів, поєднують культурний і природний аспекти. Це формує усвідомлене ставлення до природи, підкреслюючи важливість гармонійного співіснування людини та довкілля через літературне виховання та реальні локації.

Літературний туризм є складовою *подієвого туризму*, оскільки включає участь у культурних заходах, присвячених літературній тематиці. До його основних проявів належать: книжкові ярмарки, літературні фестивалі, презентації нових видань, зустрічі з авторами, театралізовані читання та екскурсії. Такі події приваблюють як шанувальників літератури, так і туристів, які прагнуть зануритися в культурне середовище певного регіону.

Через спільний культурний контекст пов'язані *літературний і гастрономічний туризм*, адже кухня та література є важливими елементами національної ідентичності. Гастрономічний туризм передбачає знайомство з традиційною кухнею регіону, тоді як літературний – відвідування місць, пов'язаних із життям і творчістю письменників. Часто ці два напрями поєднуються, наприклад, через відвідування тематичних кафе, ресторанів, згаданих у творах, або дегустацію страв, описаних у класичній і сучасній літературі.

Літературний та кладовищний туризм прагнуть до глибшого розуміння культурної та історичної спадщини. Кладовищний – охоплює відвідування меморіальних комплексів, історичних некрополів і могил видатних особистостей, зокрема письменників. Літературний

туризм, у свою чергу, часто включає такі локації до своїх маршрутів, адже місця поховань відомих авторів стають точками паломництва для шанувальників їхньої творчості.

Літературний і патріотичний туризм доповнюють один одного, через усвідомлення культурного надбання, історичної пам'яті та самотності. Патріотичний туризм включає відвідування місць, пов'язаних із знаковими подіями в історії країни, видатними постатями, національно-визвольною боротьбою, а також меморіалів, музеїв, пам'ятників та інших історичних об'єктів, в той час як літературний розкриває патріотичні ідеї через твори та надихає на осмислення минулого.

Літературний та кінотуризм, мають дуже сильний зв'язок, оскільки значна частина саме кінематографічних творів базується на літературних джерелах. Багато фільмів і серіалів знімаються за мотивами класичних або сучасних книг, що сприяє популяризації як літератури, так і місць, пов'язаних із її сюжетом. Поєднання цих двох видів туризму створює унікальні маршрути, що дозволяють шанувальникам книг і фільмів глибше зануритися в атмосферу своїх улюблених історій. Наприклад, мандрівки до Оксфорда та Единбургу, пов'язані з творінням Джоан Роулінг про Гаррі Поттера, чи відвідування місць, що надихнули Джона Толкіна на створення «Володаря перснів». Таким чином, літературний і кінотуризм взаємно доповнюють один одного, сприяючи розвитку та збереженню літературно-мистецької спадщини.

Літературний туризм має свої види організації подорожей, які залежать від мети, місця проведення та рівня інтерактивності. Умовно можна виокремити кілька основних напрямів:

1. Туризм місцями життєдіяльності відомих літераторів. По-справжньому винятковий вид, який пропонує можливість зануритися в атмосферу життя та побуту авторів, передбачає відвідування біографічних музеїв, місць, пов'язаних з їх життям і працею, оглядання пам'ятників, місць поховання, а також присвячені літераторам конкурси, фестивалі, премії імені автора, біографічні маршрути [2]. Такі локації спрямовані на вшанування пам'яті, розширення знань та глибше пізнання особистості літератора через його оточення.

2. Туризм шляхами літературного твору. Головною особливістю такого туризму є те, що персонаж стає точкою ідентифікації мандрівника. Людина, що читає книгу, емоційно переживає події разом із героєм і, подорожуючи його маршрутом, отримує можливість вийти за межі літературного сприйняття та зробити його фізичним досвідом.

3. Бібліотечний туризм, який може проявлятися у двох напрямках: як відвідування великих бібліотек, архівів, де зберігаються рідкісні рукописи й перші видання; або ж як відвідування бібліотек, які мають архітектурну цінність.

Основними формами організації літературних подорожей виступають: екскурсійна, розважальна та освітня, кожна з яких має свої особливості, методи реалізації та цільову аудиторію [3].

Найбільш поширеною та класичною формою літературного туризму є екскурсійна. Її основна мета – надати туристам поглиблену інформацію про творчість письменника, літературні місця, пов'язані з його життям і діяльністю, а також допомогти глибше зрозуміти культурний контекст творів. Цей вид туризму підходить як для організованих груп, так і для індивідуальних мандрівників.

Розважальна форма літературного туризму: коли текст оживає. Література є не лише джерелом пізнання, а й засобом розваги та емоційного наповнення. Саме тому, літературний туризм у розважальному форматі набуває все більшої популярності, особливо серед молодіжних аудиторій та сімейних туристів.

Освітня форма літературного туризму: інтеграція знань у подорожах. Літературний туризм може виконувати не лише розважальну чи пізнавальну функцію, а й бути частиною навчального процесу. Освітня форма подорожей спрямована на глибше вивчення літератури,

мов, історичних і культурних контекстів через безпосереднє знайомство з літературними місцями.

Літературний туризм має досить широку типологію, що дозволяє адаптувати його до різних інтересів та потреб мандрівників. Екскурсійні, розважальні та освітні форми створюють унікальні сценарії подорожей, кожен із яких пропонує свій рівень занурення в літературний світ.

Літературний туризм по-справжньому є новим та унікальним явищем, що поєднує в собі любов до літератури з прагненням подорожувати. Взаємозв'язок літературного туризму з іншими видами: освітнім, екологічним, подієвим, гастрономічним, кладовищенським, патріотичним та кінотуризмом – демонструє його багатогранність та універсальність. Розвиток даного виду туризму позитивно вплине не лише на туристичну галузь, а й на суспільство загалом, оскільки він заохочує до читання, формує знання про світ та виступає посередником в міжкультурному діалозі.

Список використаних джерел

1. Вітрук Н. О. Літературний туризм як перспективний напрямок культурно-пізнавального туризму на Рівненщині // Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування, 2020. С. 123-125.
2. Літературний туризм у Європі. URL: <http://www.litmarshrut.itava.org/2017/02/euro-literature-turism.html> (дата звернення: 21.09.2025 р.)
3. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. URL: https://tourlib.net/books_ukr/kyfjak_3.htm (дата звернення: 21.09.2025 р.)

УДК 796.011:711.4:338.48

РЕКРЕАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА ЯК ЧИННИК ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ТА ПІДВИЩЕННЯ ПРИВАБЛИВОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ

**Саленко Л.Р., асистент кафедри туристичного бізнесу та рекреації
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса, Україна**

Рекреаційна інфраструктура відіграє ключову роль у формуванні конкурентоспроможності туристичних дестинацій, визначаючи рівень комфорту, безпеки та задоволення потреб відвідувачів. У сучасних умовах глобальної конкуренції туристи віддають перевагу регіонам, які можуть запропонувати комплексний сервіс, що включає зручне проживання, транспортну доступність, різноманітні види активного відпочинку, харчування та інформаційну підтримку. Туристична привабливість дестинації безпосередньо залежить від наявності якісних рекреаційних об'єктів та організаційних сервісів, а також від здатності регіону забезпечити стале використання природних і культурних ресурсів. Інвестування в розвиток інфраструктури є стратегічним завданням для органів місцевого самоврядування, туристичних компаній та інвесторів, оскільки підвищує економічну ефективність туризму, стимулює розвиток місцевих громад і формує стійкий імідж дестинації на національному та міжнародному рівнях[1].

Рекреаційна інфраструктура включає широкий спектр фізичних і сервісних елементів, які визначають рівень комфорту та задоволення туристів. До них належать готелі, кемпінги,